

оскільки вони будуть вирішувати їх нагальні проблеми. У результаті це дасть можливість одночасно запровадити інвестиційні процеси практично на всій території України які, мов кровоносні суди, забезпечать її життєдіяльність та економічний розвиток.

Список використаних джерел:

1. Мікула Н. Єврорегіональна співпраця і Україна / Н. Мікула // Спільний європейський економічний простір: гармонізація мегарегіональних суперечностей : [монографія] / За заг. ред. Д.Г. Лук'яненка, В.І. Чужикова. – К. : КНЕУ, 2015. – С. 284–301.
2. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.me.gov.ua/.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Региональная политика стран ЕС : [монография] / Отв. ред. А.В. Кузнецов. – М. : ИМЭО РАН, 2016 – С. 230.
5. Макогон Ю.В. Конкурентноспроможність України в контексті глобалізації світової економіки: [Електронний ресурс] / Ю.В.Макогон // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності, 2016 – Режим доступу: eir.pstu.edu/bitstream/handle/123456789/824/48.7.pdf?sequence=1.

РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Мельничук Юлія Миколаївна

Науковий керівник: к.е.н., доц. Нікітішин А.О.

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

Україна

В умовах розвитку ринкової економіки України та процесів євроінтеграції нашої держави виникає потреба перегляду особливостей функціонування податкової системи України. Хоча на сьогоднішній день проведено багато реформ, однак все ж виникають проблеми щодо ефективності функціонування податкової системи України, зумовлені недосконалістю законодавства України та неактуальними підходами стосовно справляння податків.

Вивченням питання економічної сутності податків та платежів приділено багато уваги такими українськими вченими: Г. Тарасюком, А. Соколовською, К. Ковальчуком, Т. Ревою, А. Поддєрьогіним, В. Вишневським, О. Атаманчуком та зарубіжними вченими: Д. Рікардо, А.

Контент розповсюджується відповідно до ліцензії Creative Commons «Attribution»

Копіювання та розповсюдження матеріалів випуску без зазначення авторства та первинної публікації в даному збірнику заборонено!

Смітом, Н. Тургенєвим, С. Баруліним, К. Макконелом, С. Брю, Дж. Кейнсом, Дж. Еклундом, А. Дадашевим та інші [2, с.15]. Проте, проблема дослідження реформування податкової системи України в умовах євроінтеграції є недостатньо обґрунтованою із врахуванням сучасних умов ринкової економіки.

Податкова система є однією з найскладніших в правовій системі України. При цьому спостерігається тенденція щодо її нестабільності.

За ринкових умов господарювання роль податків як основного джерела поповнення доходів державного бюджету, а також знаряддя регулювання соціально-економічних процесів у суспільстві зростає. Водночас податки мають велике значення не тільки на макрорівні, але й є важливим інструментом впливу на господарську діяльність підприємств та організацій на макрорівні. Приклад розвинених країн Заходу свідчить, що податки можна ефективно використовувати і на благо громадян [1, с. 65]. Для виконання цих завдань система оподаткування повинна мати міцну наукову базу та кваліфікованих фахівців на всіх рівнях.

Податкова система є різновидом відкритої динамічної системи, яка являє собою сукупність законодавчо встановлених у країні податків. Її відкритість означає необхідність аналізу, передусім зовнішніх чинників, під впливом яких відбувається її становлення. Вимога системності полягає у тому, що податки мають бути взаємопов'язані, органічно доповнювати один одного, не суперечити системі в цілому та її окремим елементам. Системний підхід означає, що мають реалізовуватися обидві функції податків: і фіскальна, і регульовальна. З позиції фіскальної функції податкова система має забезпечити гарантоване і стабільне надходження доходів до бюджету, з позиції регульовальної – забезпечувати державі можливість впливу на всі сторони соціально-економічного розвитку суспільства [6, с. 367].

Податкова система повинна включати досить широке коло податків різної цілеспрямованості, оскільки на практиці неможливо щоб одночасно в одному податку цілком реалізувалися обидві функції.

Проблема побудови ефективної податкової системи – одна із найбільш актуальних в Україні. Її вирішення повинно здійснюватися шляхом вивчення і аналізу як існуючої в Україні законодавчої бази, так і накопиченого у світі досвіду у сфері оподаткування.

Регулювання податкової сфери в Україні здійснюється у відповідності до Податкового кодексу України, норми якого зазнають постійних змін, що свідчить про значну нестабільність вітчизняної системи оподаткування. З іншого боку, в умовах, що склалися на сьогоднішній день в Україні, реформування податкового законодавства є необхідною умовою ефективної роботи всієї економічної системи. З огляду на прийняте рішення в орієнтації України на Європу, корегування існуючого інституційного механізму оподаткування має бути здійснено з урахуванням вимог європростору. У межах Європейського співтовариства діють Директиви ЄС, проте вести мову про їх дотримання Україною зарано, оскільки її рівень економічного,

соціального і політичного розвитку не відповідає європейському, і відповідно інститути, адаптовані для країн Європи, не можуть бути застосовані в Україні. Проте, при розбудові інституційного середовища в Україні необхідно орієнтуватися на соціально-економічні інститути, що діють в Європі, брати до уваги принципи побудови податкової системи ЄС.

Основними недоліками податкової системи України є наступні:

- на відміну від країн ЄС, податки не є інструментом підвищення конкурентоспроможності держави. Система формування державних доходів має в основному фіскальний характер. Регулююча функція податків не зорієнтована на стає економічне зростання, що, в свою чергу, не підвищує конкурентної позиції податкової системи України серед країн ЄС;

- серйозним недоліком є недосконалість і нестабільність законодавства. Питання оподаткування досі регулюється підзаконними нормативними документами, декретами Кабінету Міністрів, Указами Президента. Податкове законодавство має схожі риси з європейським законодавством, але тільки в назвах податків. Неоднозначність тлумачення податкового законодавства негативно позначається на діяльності суб'єктів господарювання, знижує привабливість національної економіки для іноземних інвесторів;

- в країнах ЄС малі підприємства розглядаються як визначальний фактор у досягненні конкурентоспроможності європейської економіки на світовому ринку, високої ефективності внутрішнього ринку, а також як фактор забезпечення зайнятості населення. На жаль, в Україні система спрощеного режиму оподаткування призводить до таких проблем, як: зниження мотивації підприємницької діяльності, незацікавленості суб'єктів господарювання у зміні свого статусу як суб'єктів, що мають право використовувати спрощену систему оподаткування, що уповільнює їх розвиток та зростання обсягів діяльності, призводить до дроблення деяких середніх підприємств. Світовий досвід і практика господарювання переконують, що важливою умовою функціонування ринкової економіки є наявність і взаємодія великих, середніх і малих підприємств та їх оптимальне співвідношення;

- витрати на адміністрування податкової системи є надто великими і невідповідними. Діяльність Міністерства фінансів, органів фіскальної та митної служби не є достатньо узгодженою, відсутній цілісний інформаційний простір між організаціями, що призводить до копіювальних функцій;

- система митно-тарифного регулювання не дає змоги оперативно реагувати на зміни кон'юнктури світового ринку, а також торговельних режимів в інших державах та структури економіки в Україні;

- неефективний механізм розподілу податкових надходжень між центральним і місцевими бюджетами гальмує розвиток економіки в областях [7, с. 368].

Для усунення недоліків, що існують в податковій системі України, першим кроком необхідно привести законодавчу базу відповідно до європейських директив та принципів. Перш за все це стосується конституційної реформи, адже чинна редакція Конституції України не дуже чітко визначає розподіл повноважень між різними гілками влади, що може заважати ефективному функціонуванню владних інституцій.

Важливим завданням є збільшення значення податкових надходжень, як складової доходів місцевих бюджетів, зокрема місцевих податків і зборів [10, с. 159].

Проаналізувавши недоліки чинної податкової системи та проблеми, до яких вони призвели, можна виділити основні стратегічні цілі податкової реформи:

- підвищення конкурентоспроможності вітчизняного бізнесу;
- легалізація тіньового сектора;
- активізація інвестиційних процесів в економіці;
- простота та зрозумілість податкових норм для суб'єктів господарювання;
- скорочення витрат платників на нарахування і сплату податків та держави на їх адміністрування;
- адаптація податкового законодавства України до законодавства ЄС;
- забезпечення умов для добровільного виконання вимог податкового законодавства платниками податків;
- запровадження інформаційно-аналітичної системи державної податкової служби в національному масштабі;
- автоматизація процесів оподаткування із застосуванням сучасних технологій [5, с. 15-18].

Незважаючи на певні кроки нашої держави в напрямку гармонізації податкового законодавства України до вимог ЄС, податкова система України на відміну від країн ЄС, на жаль, ще не сприяє побудові соціально орієнтованої конкурентоспроможної ринкової економіки. Стан функціонування податкової системи на сьогоднішній день не можна порівняти з жодною європейською державою ні за економічним розвитком, ні за податковою культурою, ні за рівнем корупції, ні за рівнем тіньової економіки та ін. Фіскальна ефективність системи оподаткування в Україні хоча і має тенденцію до збільшення, але є нижчою від країн Євросоюзу як в цілому (рівень оподаткування 33 та 37,4% відповідно) так і по основних бюджетоформуючих податках. Так, в оподаткуванні індивідуальних доходів громадян, Україна акумулювала їх у сумі, що дорівнювала лише 3,8% обсягів ВВП, в країнах ЄС частка цих податків – 8,8% ВВП. Сума ПДВ, зібраного в Україні з вітчизняних товарів, становила 5,5% ВВП, у країнах Євросоюзу – 7,7% ВВП [9].

Таким чином, сучасними проблемами здійснення податкової політики в Україні залишаються складність та суперечливість податкового законодавства, внесення численних змін до податкових законів, надмірне

податкове навантаження на платників податків, зниження ділової активності суб'єктів господарювання, численні конфлікти між контролюючими органами у сфері оподаткування та платниками податків, значні масштаби тінізації економіки тощо. Намір України інтегруватися в європейський економічний та політичний простір зумовлює необхідність не тільки адаптації вітчизняного законодавства до вимог ЄС, але й його гармонізації та уніфікації. Зважаючи на позитивний досвід країн-членів ЄС, основними напрямками трансформації податкової політики України є: впровадження норм ЄС у сфері оподаткування в національну правову систему та податкову практику; удосконалення принципів податкової політики, а також модифікація структури національної структури за видами податків відповідно до європейських стандартів; забезпечення системного й ефективного функціонування режиму внутрішнього оподаткування та процесу адміністрування податків.

Список використаних джерел:

1. Бодров В. Г. Податкова реформа та економічне зростання в Україні // Науковий вісник Національного Університету ДПС України. 2016. - № 2(41). – С. 63-68
2. Ільяшенко В. А. Розвиток податкової системи України в умовах євроінтеграції / В. А. Ільяшенко // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2015. – № 2 (71). – С. 15–20.
3. Мірошник В. В. Податкова реформа в Україні в контексті євроінтеграції / В. В. Мірошник // Наукові праці КНТУ. Економічні науки. – 2014. – Вип. 17. – С. 21–29.
4. Петик М. І. Перспективи модернізації податкової системи України в контексті європейської інтеграції / М. І. Петик, Л. А. Саварін // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – С. 271–278.
5. Попова В. В. Удосконалення структурно-організаційної моделі податкової політики в умовах євроінтеграції // Економіка. Фінанси. Право – 2016 Вип. 11 – С. 15-18.
6. Трофімова Л. В. Податкова політика і податкова система / Л. В. Трофімова // Фінансове право. – 2015. – № 1. – С. 364–370.
7. Ярошенко Ф. О. Трансформація державної податкової служби України: монографія/ Ф. О. Ярошенко. – Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2014. – С. 368.
8. Міжнародний досвід реформування податкових систем: види податків та електронна звітність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sts.gov.ua/modernizatsiya-dps-ukraini/mijnarodniydosvid-rozvitk/svitovui-dosvid/mrdosvid>.
9. Педченко Н. С. Напрями податкової політики України відповідно до євроінтеграційних процесів / Н. С. Педченко, Л. А. Лугівська [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [dspace.uccu.org.ua/ bitstream/.../ Лугівська_Л. А._1.pdf](http://dspace.uccu.org.ua/bitstream/.../Лугівська_Л.А._1.pdf).

10. Нікітішин А. О. Податкові надходження як складова доходів місцевих бюджетів / А. О. Нікітішин // Вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова. — 2016. — Т.21. — Вип. 2. — С. 156-159.

РОЗРОБКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ СТРАТЕГІЙ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Пациєнко Вероніка Валеріївна

Науковий керівник: викл. Вовк Т. В.

*Донецький Державний університет управління
Україна*

Сучасне підприємство може вважатися конкурентоспроможним, лише тоді, коли має правильно обрану і сформовану конкурентну стратегію. Це дозволяє ефективно реалізувати конкурентний потенціал бізнесу завдяки існуючим специфічним можливостям, а впровадження ефективного механізму формування конкурентної стратегії дозволить забезпечити підприємству стійкі конкурентні переваги в довгостроковому періоді. Керуюча ланка має бути готова до агресивного впливу зовнішніх та внутрішніх факторів, зміні бізнес умов ринку та вміти швидко реагувати на ці зміни, використовуючи максимально прийнятні дії і рішення.

Конкурентна стратегія - це узагальнена модель дій і сукупність правил, якими має керуватися підприємство при прийнятті рішень для досягнення і довгострокової підтримки конкурентоспроможності. [1]

Стратегія задає певні рамки, що дозволяють виявити і оцінити зміни зовнішніх і внутрішніх умов розвитку системи і зумовлені цими змінами потреби в її вдосконаленні. [1]

Стратегія як засіб для досягнення перспективних цілей робить акцент на прогноз поведінки зовнішнього середовища і в цьому зв'язку аналіз можливостей функціонування і розвитку підприємства. Стратегія адаптивна до змін зовнішнього середовища і мобілізує ресурси підприємства, спрямовуючи їх на досягнення поставлених цілей. [1]

Мета конкурентної стратегії – знайти і зайняти позицію в галузі, в якій підприємство буде найкраще захищене від впливу сил конкуренції, або зможе зі свого боку впливати на неї. [3]

В науковій статті Р.С.Квасницької та Н.С. Ардашкіна автори пропонують розробку конкурентної стратегії підприємства здійснювати згідно таких послідовних етапів:

1) етап розробки концепції стратегічного управління - має на увазі розробку місії і цілей підприємства та вибору типу конкурентної стратегії, що є найважливішим завданням цього етапу;